

Fri avskyting av kalv som virkemiddel i hjorteforvaltninga

Oddgeir Andersen og Vebjørn Veiberg

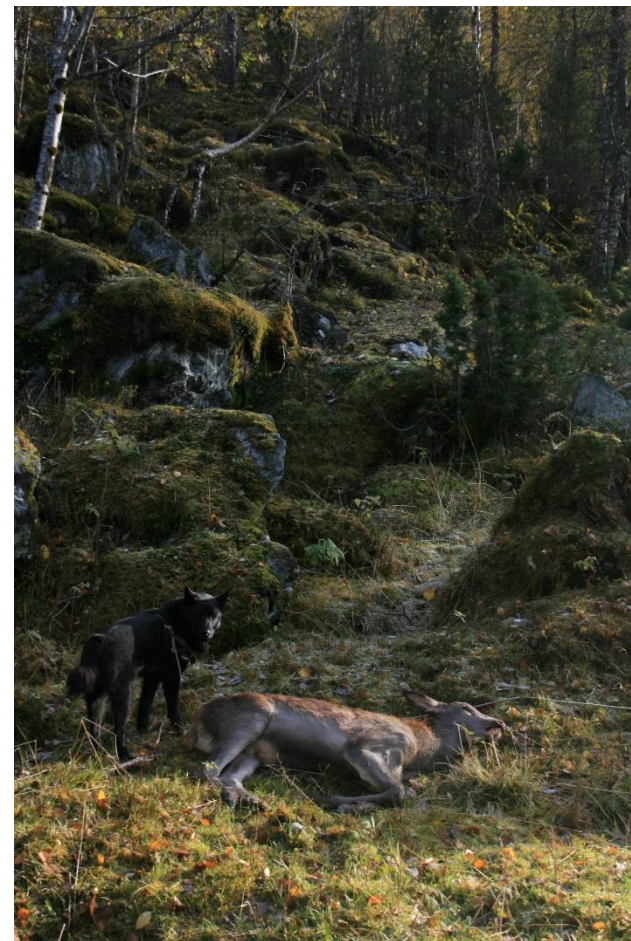
Prosjektet FriKalv

- Fri avskyting av kalv som virkemiddel i hjorteforvaltninga (**FriKalv**)
- Bakgrunn
  - ▶ Etablert på bakgrunn av lokalt initiativ
  - ▶ Ønsket mulighet til å øke uttaket i område med beiteskadekonflikter → Konfliktreduksjon
  - ▶ Kjønnsnøytral økning i uttaket av unge dyr → Positive bestandseffekter
- Formål
  - ▶ Undersøke muligheter og begrensninger knyttet til større «frislipp» av kalveavskytingen

Prosjektet FriKalv

- Konsept
  - ▶ Ingen endringer i tildelingssystemet
    - «Kalv» inngår som kategori i den ordinære tildelingen og i eksisterende bestandsplaner
  - ▶ Men, **kalvekvoten representerer ingen begrensning for jaktuttaket**
  - ▶ Alle med jaktrett kan felle et ubegrenset antall hjortekalver

Prosjektet FriKalv

- Forsøkskommuner og prøveperiode:
  - ▶ Kvinnherad, Aurland og gamle Flora kommune (nå: Kinn)
  - ▶ Forsøksperiode: 2020-2021
  - ▶ (Aurland startet i 2019 på eget initiativ)
  - ▶ Ulike utgangspunkt, ulike læringsarenaer
- Finansiering
  - ▶ Miljødirektoratet
  - ▶ Vestland fylkeskommune
- Samarbeid
  - ▶ Forsøkskommunene
  - ▶ Nibio, Utmarksavdelinga Vest, NINA

Har nå blitt et storskala forsøk

- Fri avskyting av kalv
  - ▶ 72 kommuner i 2022
- Blir svært spennende å se hva som blir resultatet av dette storskalaforsøket

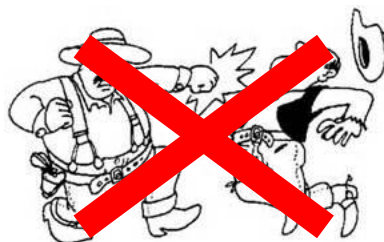
Prosjektet FriKalv

- Selve undersøkelsen
  - ▶ Sammenligne fellingstalmaterialet fra før og under forsøksperioden
    - Kommun nivå
    - Vald nivå
  - ▶ Spørreundersøkelse til jegere og grunneiere
    - Erfaringer
    - Holdninger
    - Hva begrenser jaktuttaket
- Sluttrapportering desember 2022

FriKalv vil gi mulighet til

- Alltid å kunne felle kalv uavhengig av kvote
- Konfliktdepping
- Effektivisere jakta(?)
- Øke uttaket fra bestanden **uten** at dette får **store** konsekvenser for bestandsutviklinga
- Øke uttaket fra bestanden **uten** at dette får **negative** konsekvenser for kjønns- og alderssammensetningen

Spørreundersøkelsen

SMS med info om å delta til 479 mobilnr + 2 påminnelser

Åpent for å delta via prosjektets hjemmeside - grunneiere

397 svar; 340 komplette og 57 delvis utfylt → meget høy svarprosent 😊

	Lokale	Tilreisende	Andel kvinner	Gj.sn.alder
Kvinnherad (n=195)	137 (70%)	58	2,6%	48
Aurland (n=79)	52 (66%)	27	9,0 %	50
Gamle Flora (n=109)	86 (79%)	23	5,6%	50

- Overvekt av lokale jegere, rundt 50 år
- Veldig få kvinner, med unntak av Aurland

Den som svarte sin rolle i jaktfeltet

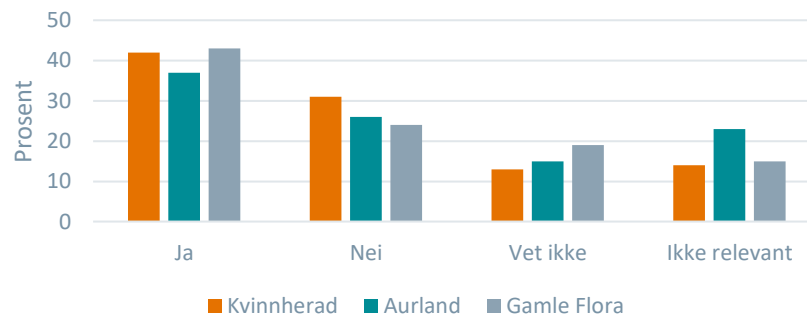
(Flere svar var mulig)

- 90% var jegere
- 27% var grunneier og aktiv driver av jordbruksareal (18 av 104 var kun grunneier og jaktet ikke)
- 16% var grunneier, men ikke aktiv driver av jordbruksareal (10 av 60 var kun grunneier og jaktet ikke)
- 33% var jaktleder
- 22% var valdansvarlig

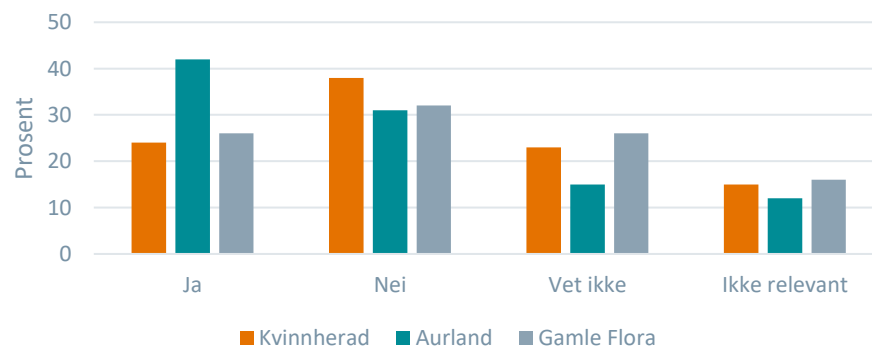
Om jaktvaldet (lokale forhold)

- 83% har flerårig, godkjent bestandsplan, 5% «vet ikke»
- Mellom jaktfelt: 37-43%
- Mellom jaktvald: 24-42%

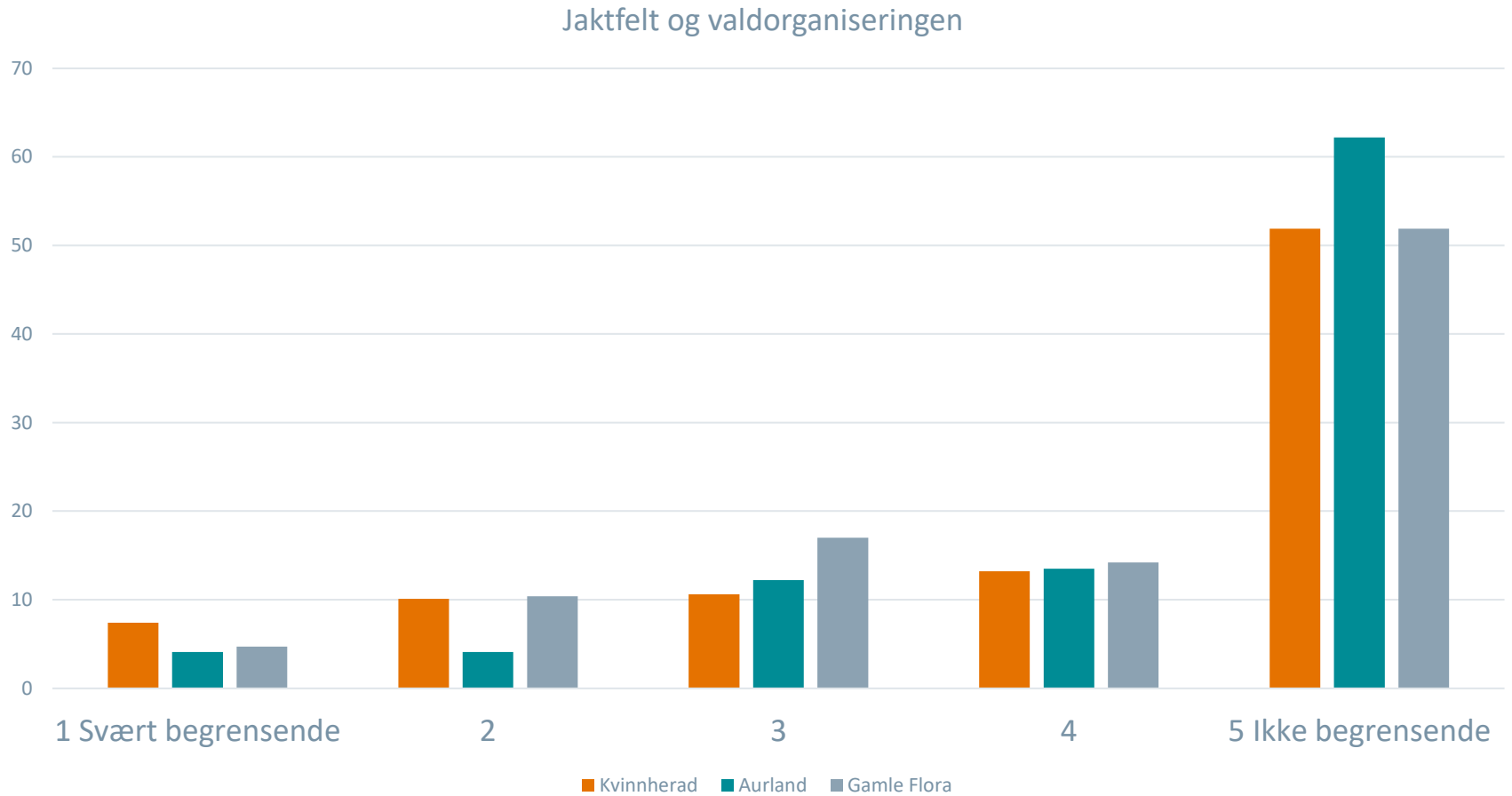
Interne ordninger for overføring av løyver mellom jaktfelt

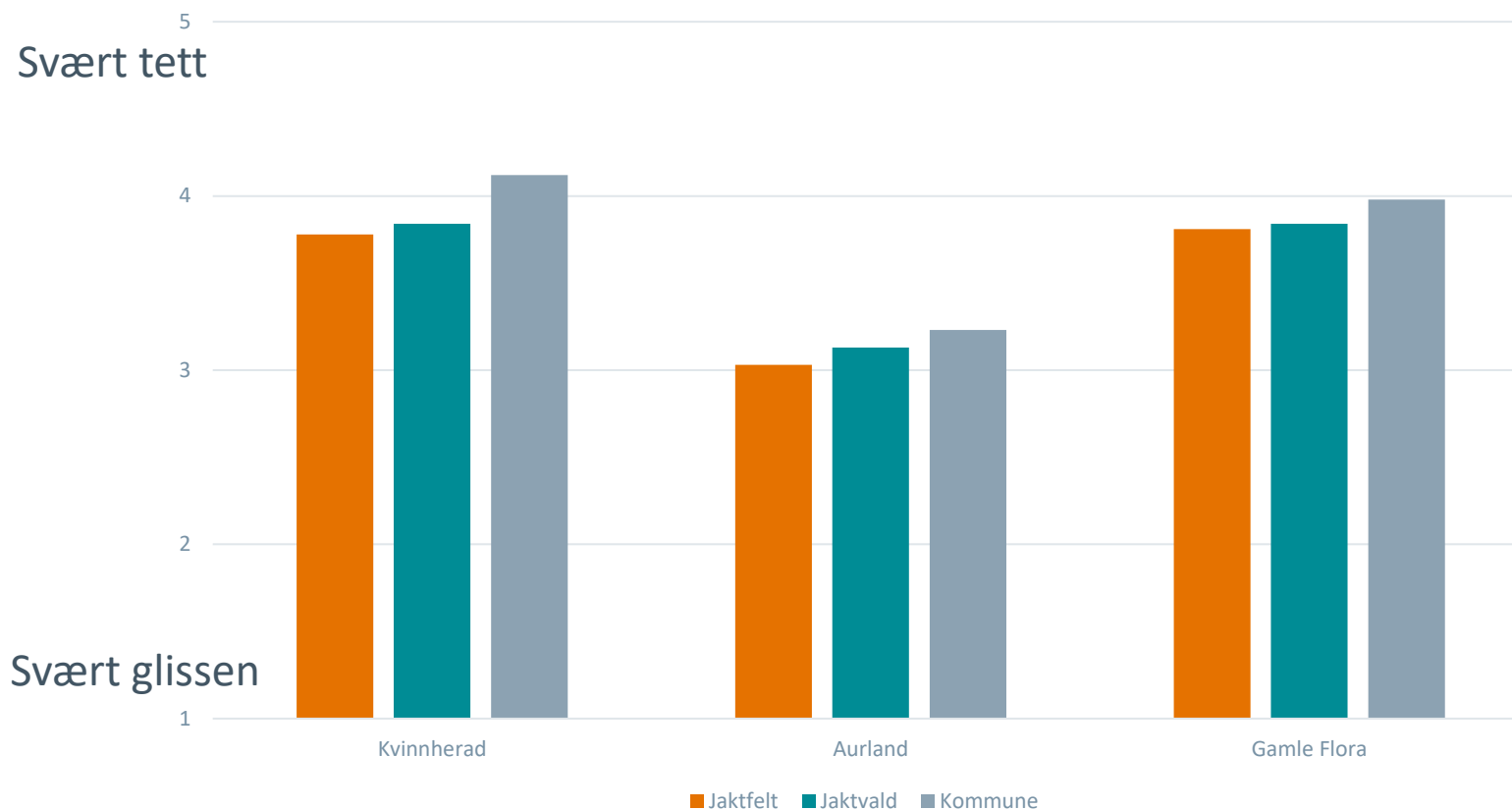
Interne ordninger for overføring av løyver mellom jaktvald

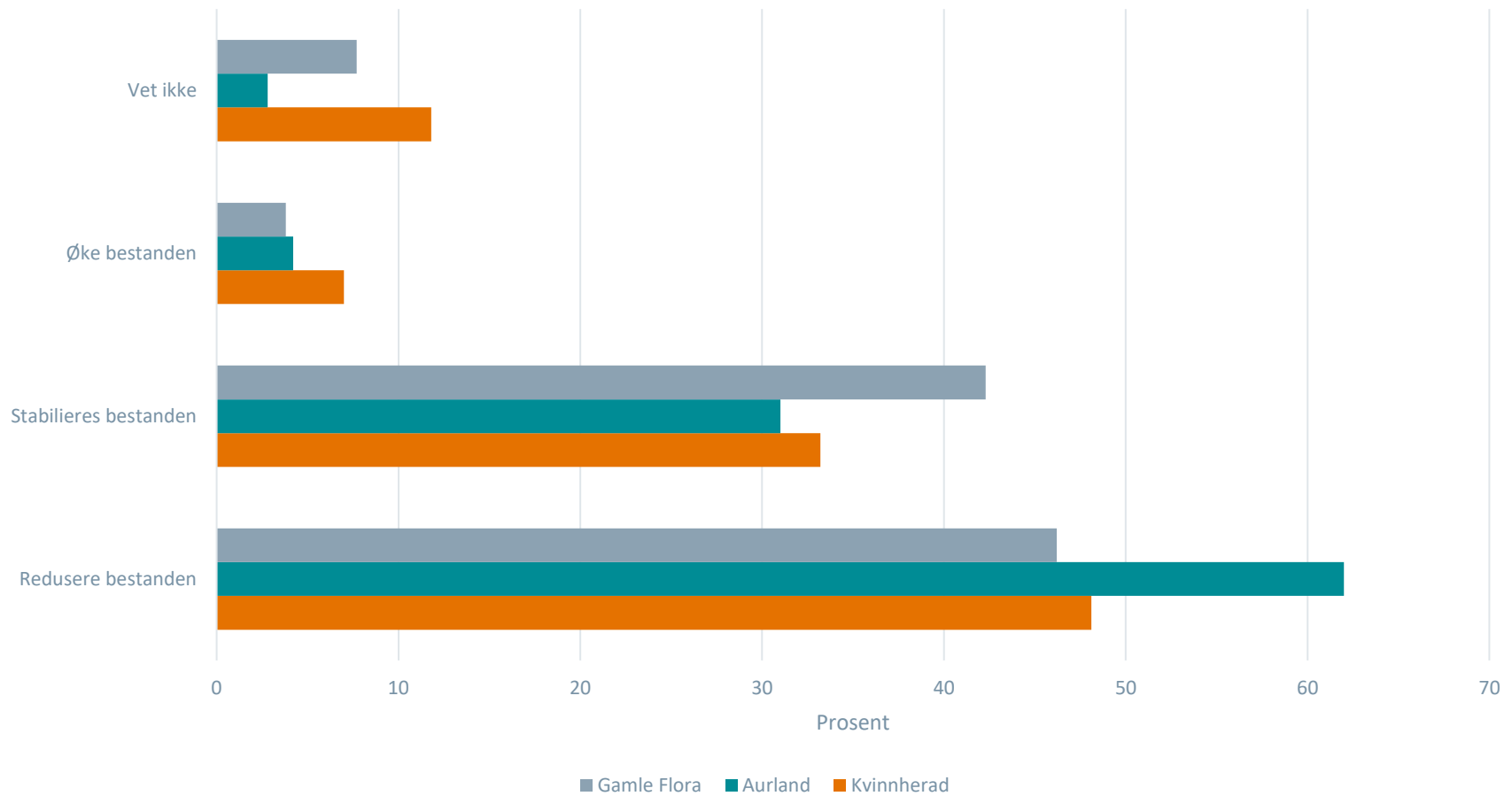
Er jaktfelt/valdorganiseringen begrensende for dagens jaktutøvelse?

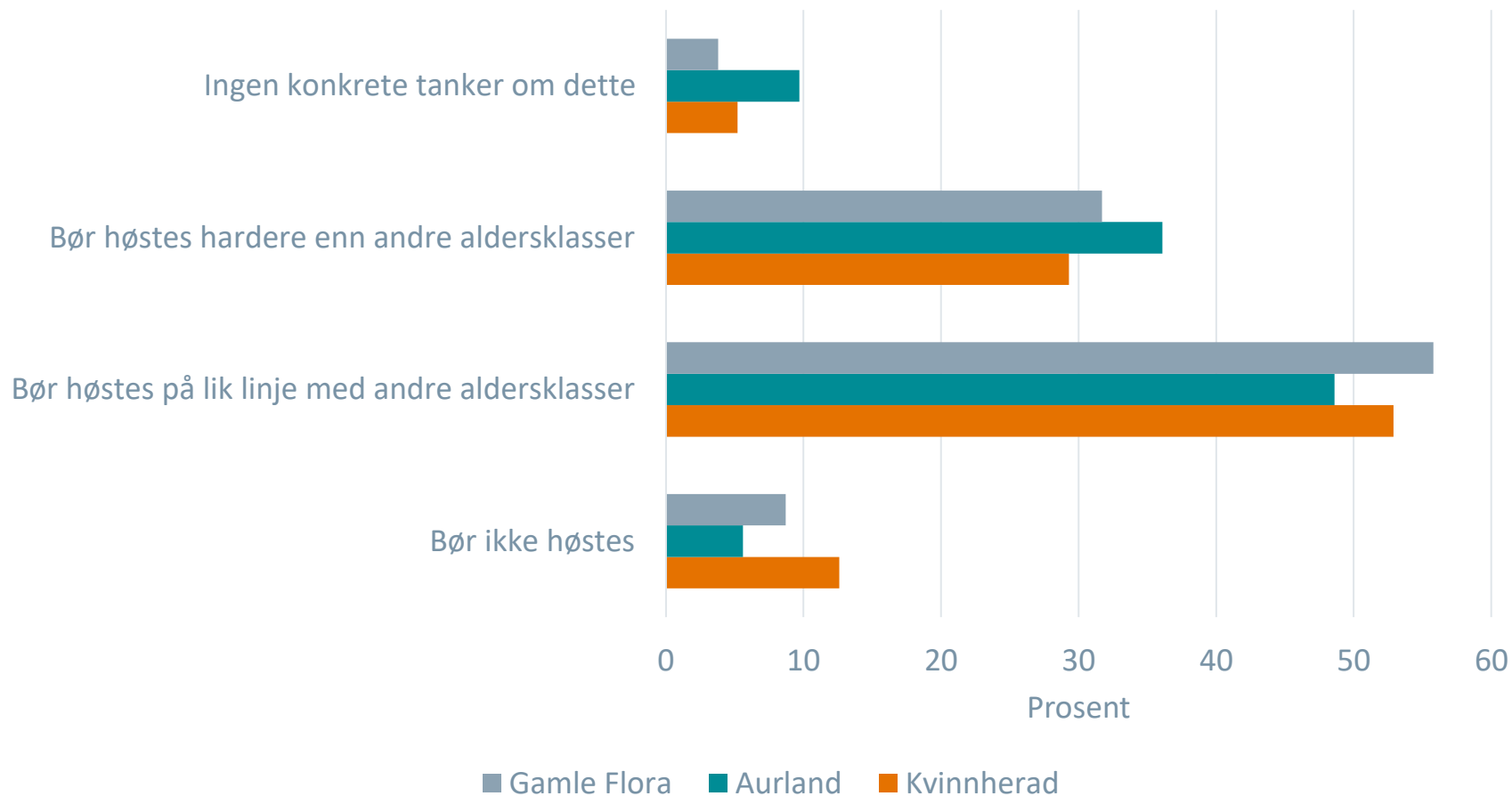
Bestandstettheten av hjort

Målsetninger for hjortebestandene

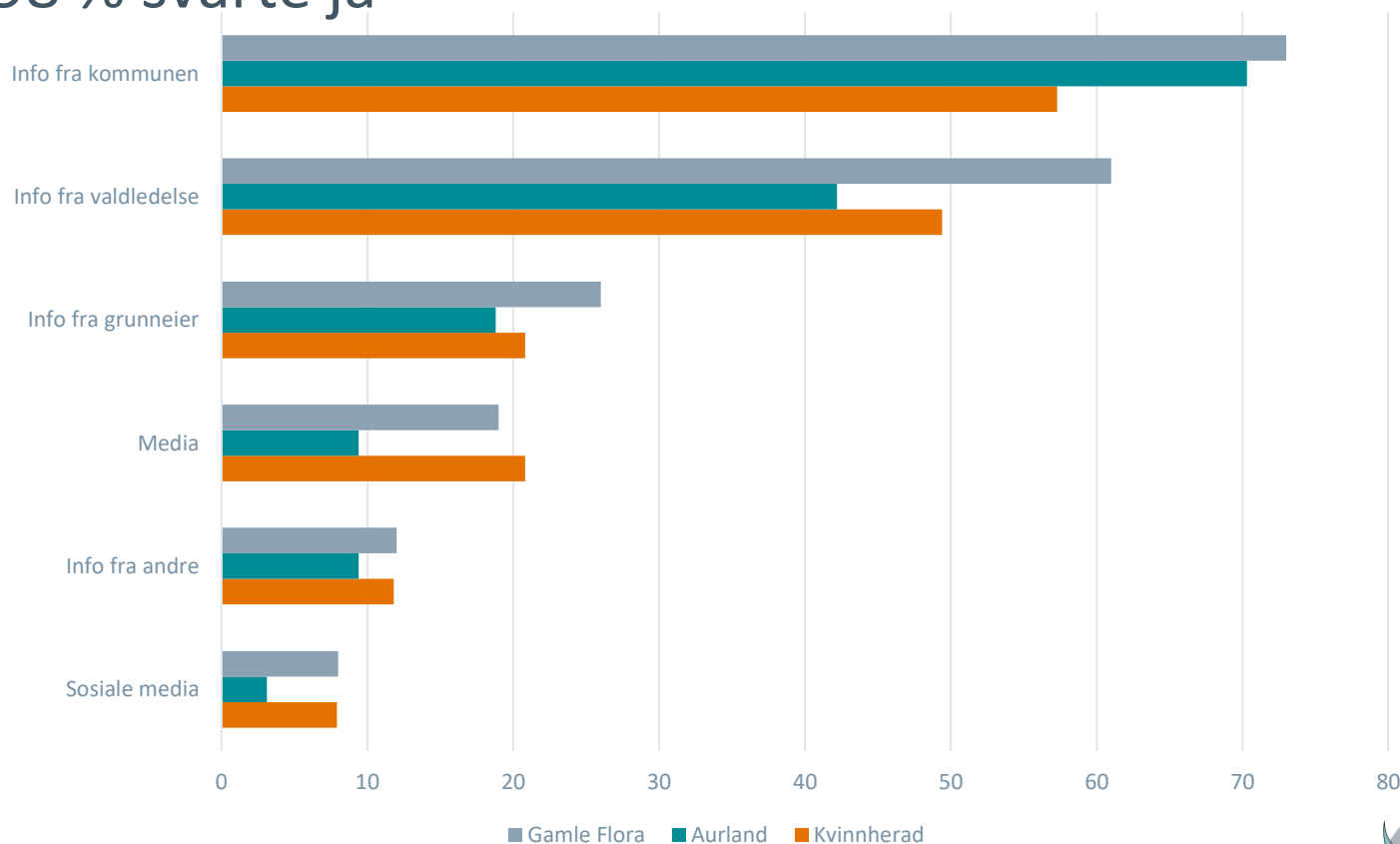
Holdninger til felling av hjortekalv

Om fri avskyting av kalv

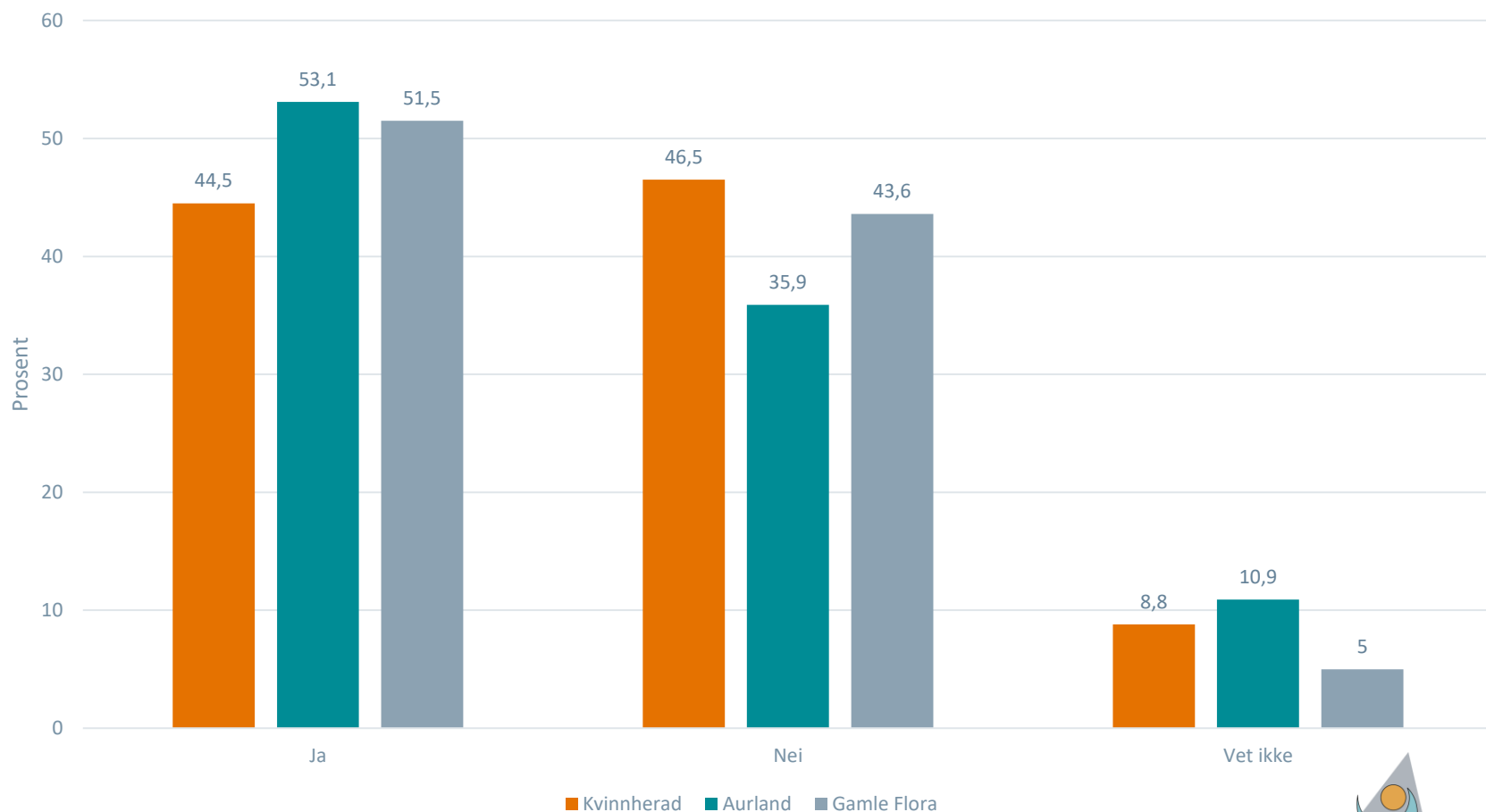
Har du vært klar over muligheten om kvotefri felling av hjortekalv i 2020 og 2021?

- 92-98 % svarte ja

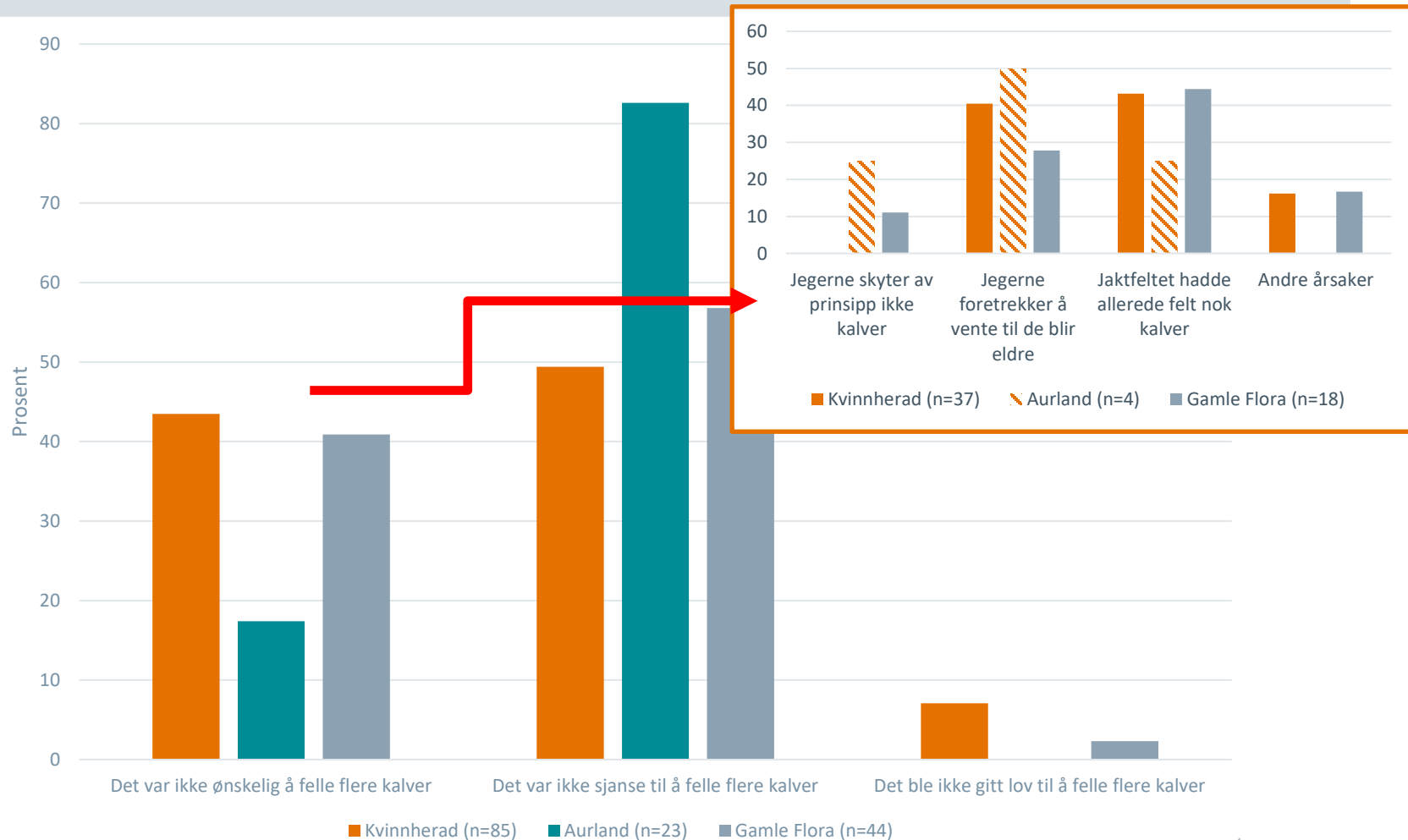
Erfaringer med kvotefri felling av kalv

Resulterte ordningen i at det ble felt flere kalver i ditt jaktfelt?

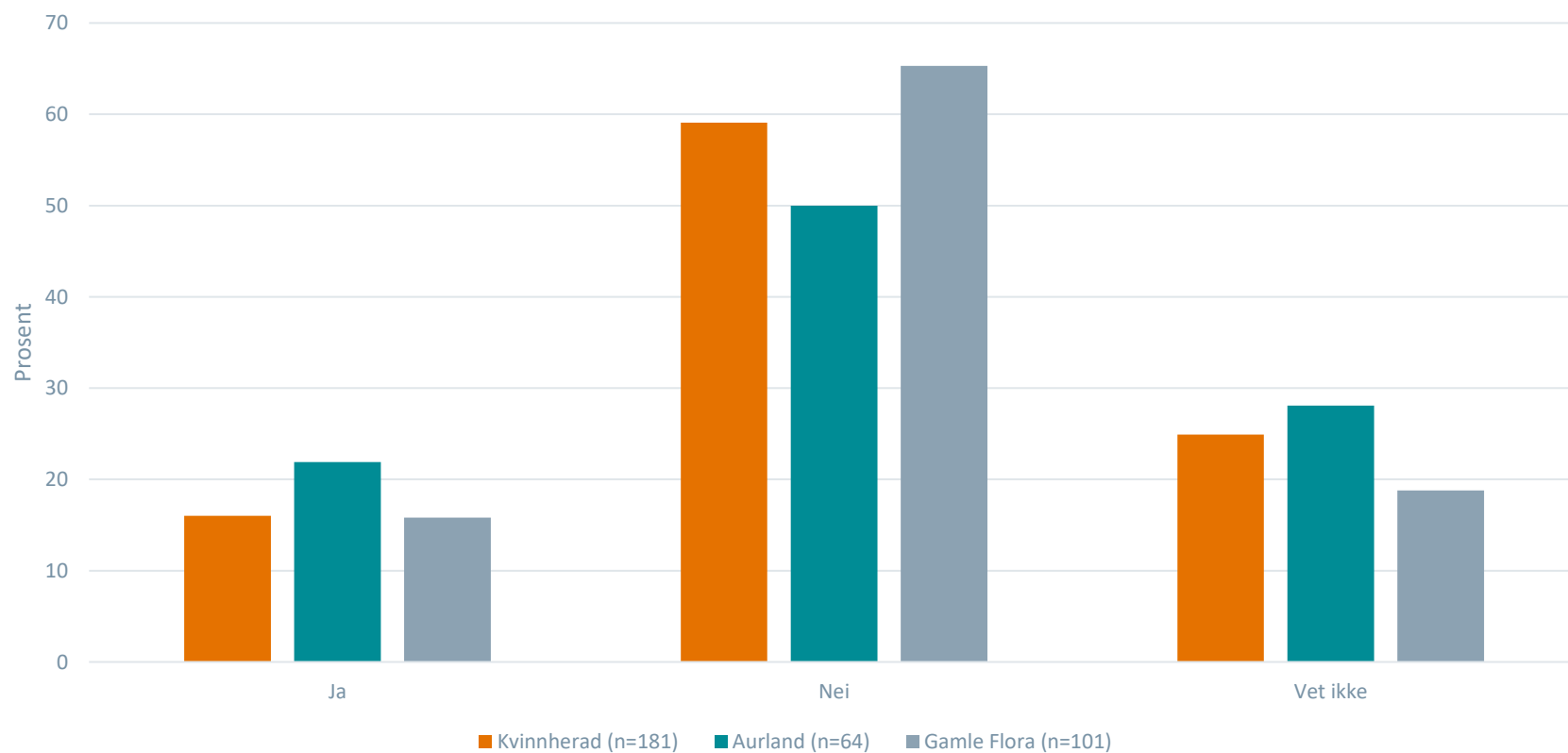

Årsaker til at det ikke ble felt flere kalver

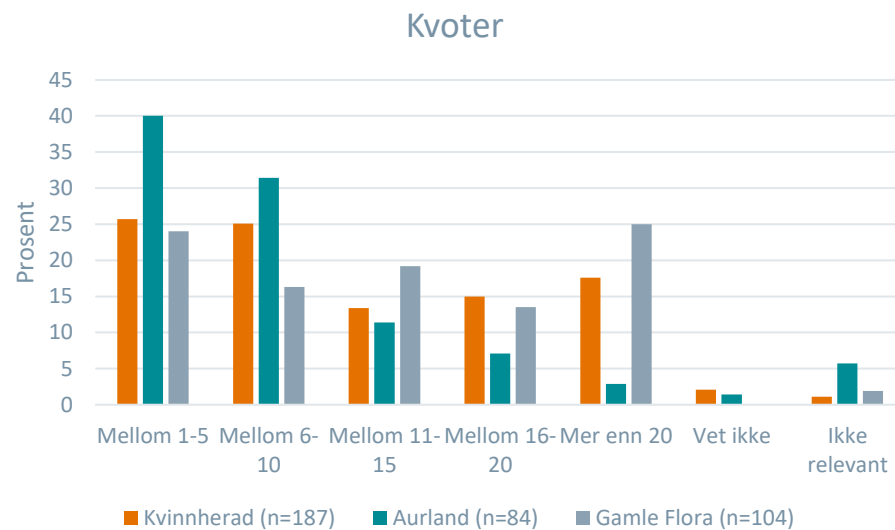

Mer effektiv jakt?

Er ditt inntrykk at kvotefri jakt på kalver resulterte i mer effektiv felling av andre kategorier dyr?

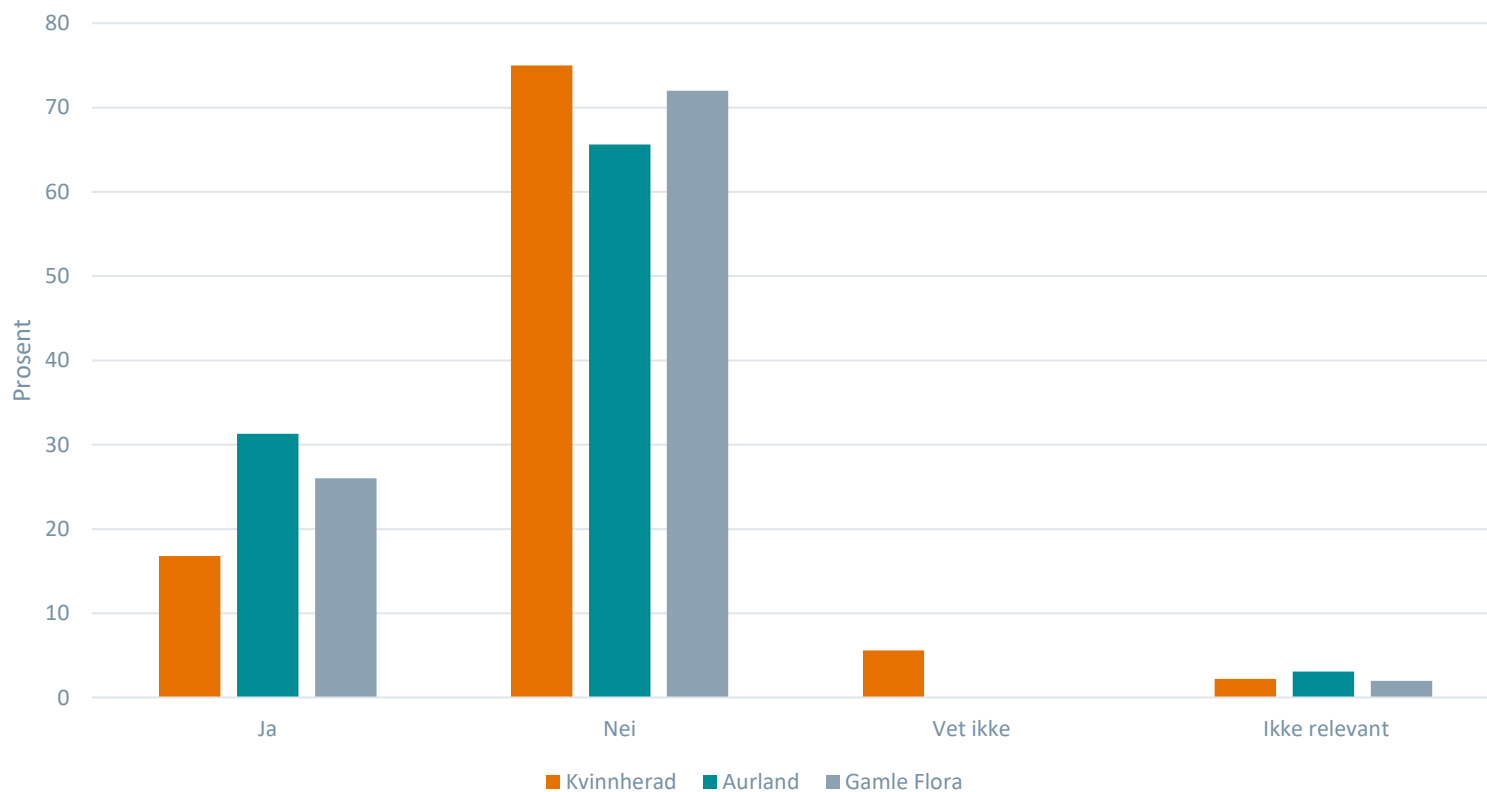

Begrensende forhold for jaktuttaket

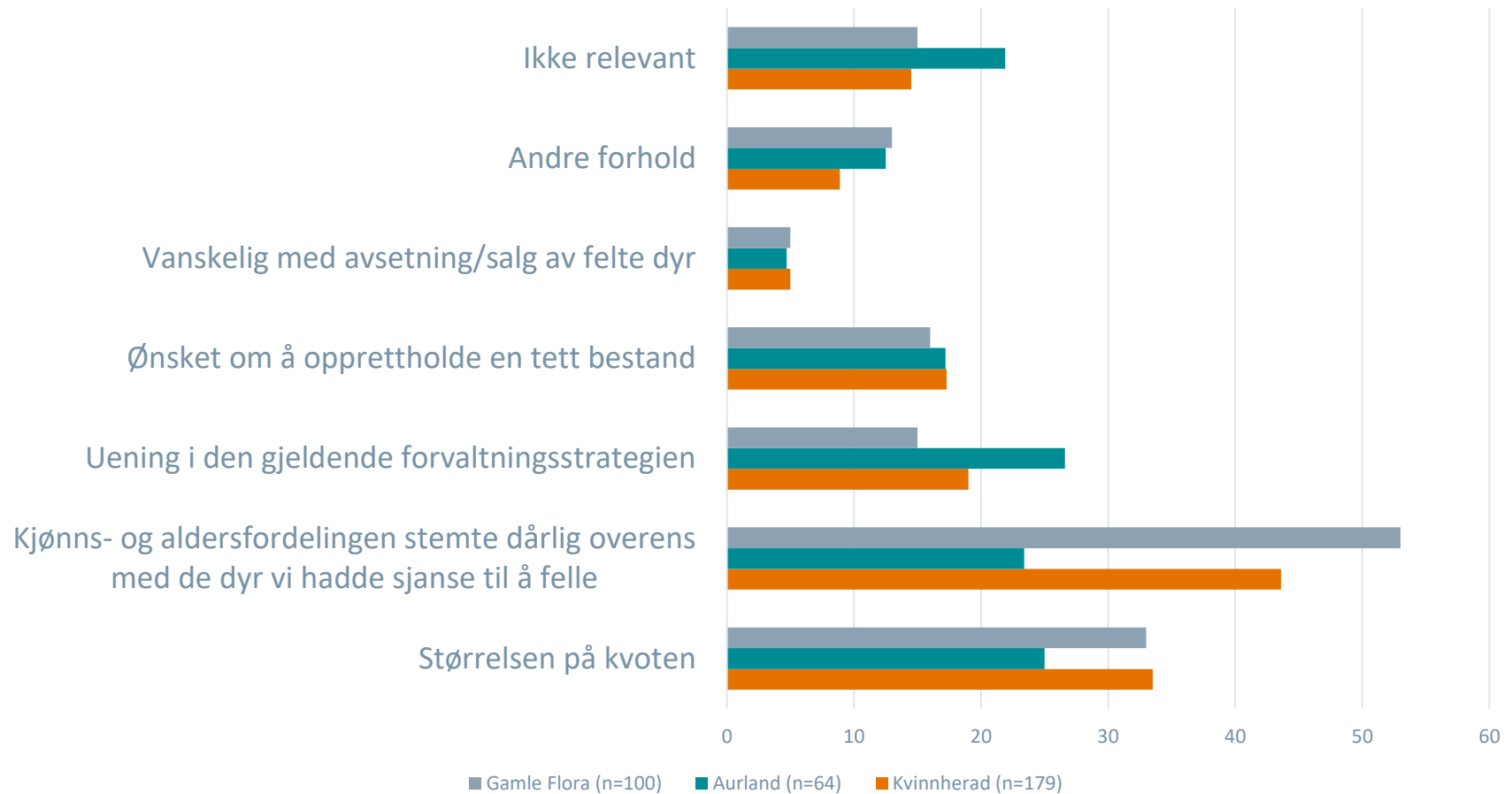

Tidsbruk på jakt

Resulterte prøveordningen i at du brukte mer tid på jakt i 2020/2021 enn du ville gjort uten ordningen?

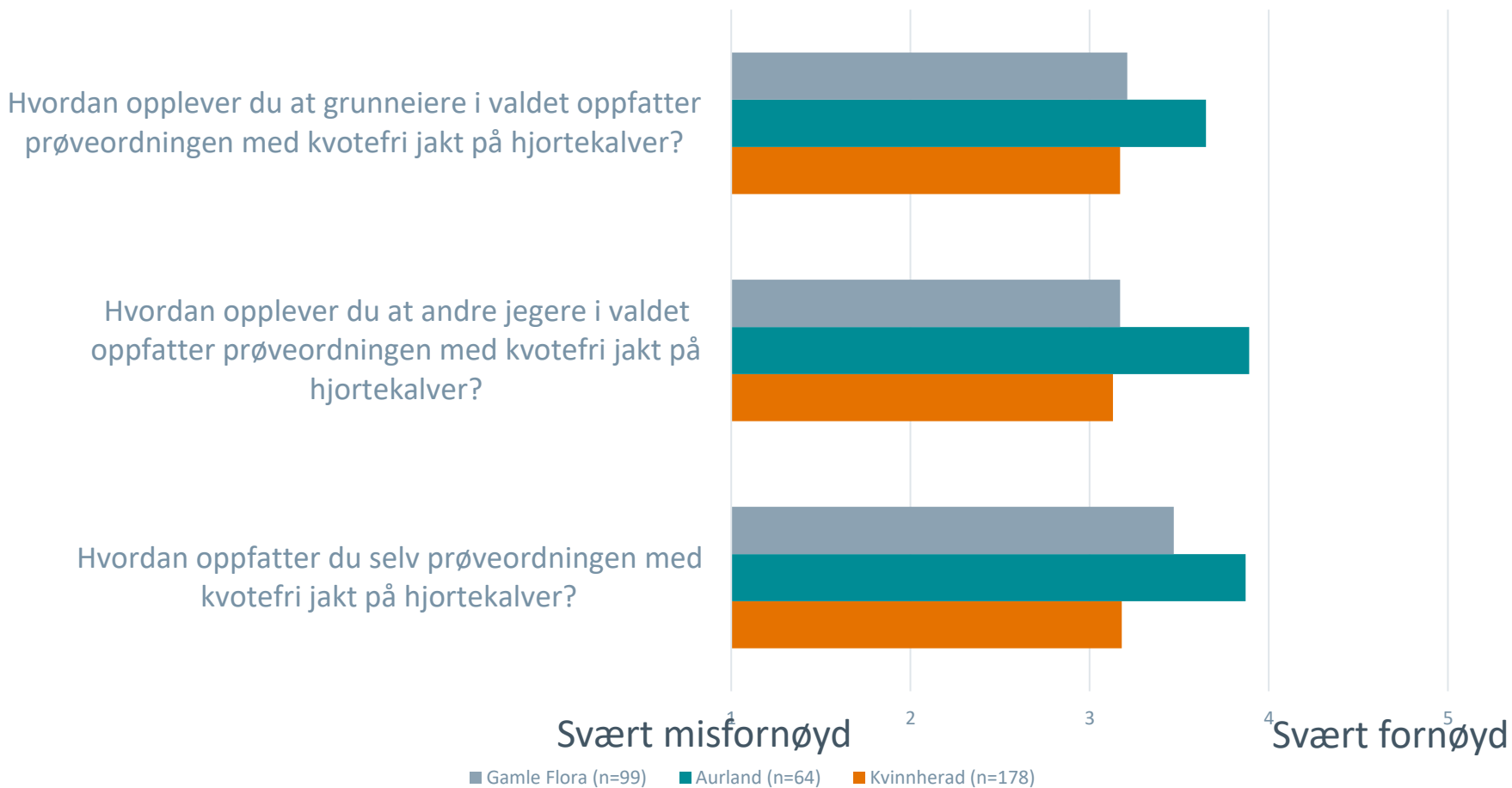
Viktigste begrensningene for ditt jaktuttak (flervalg)

Tiltak for å stoppe bestandsveksten

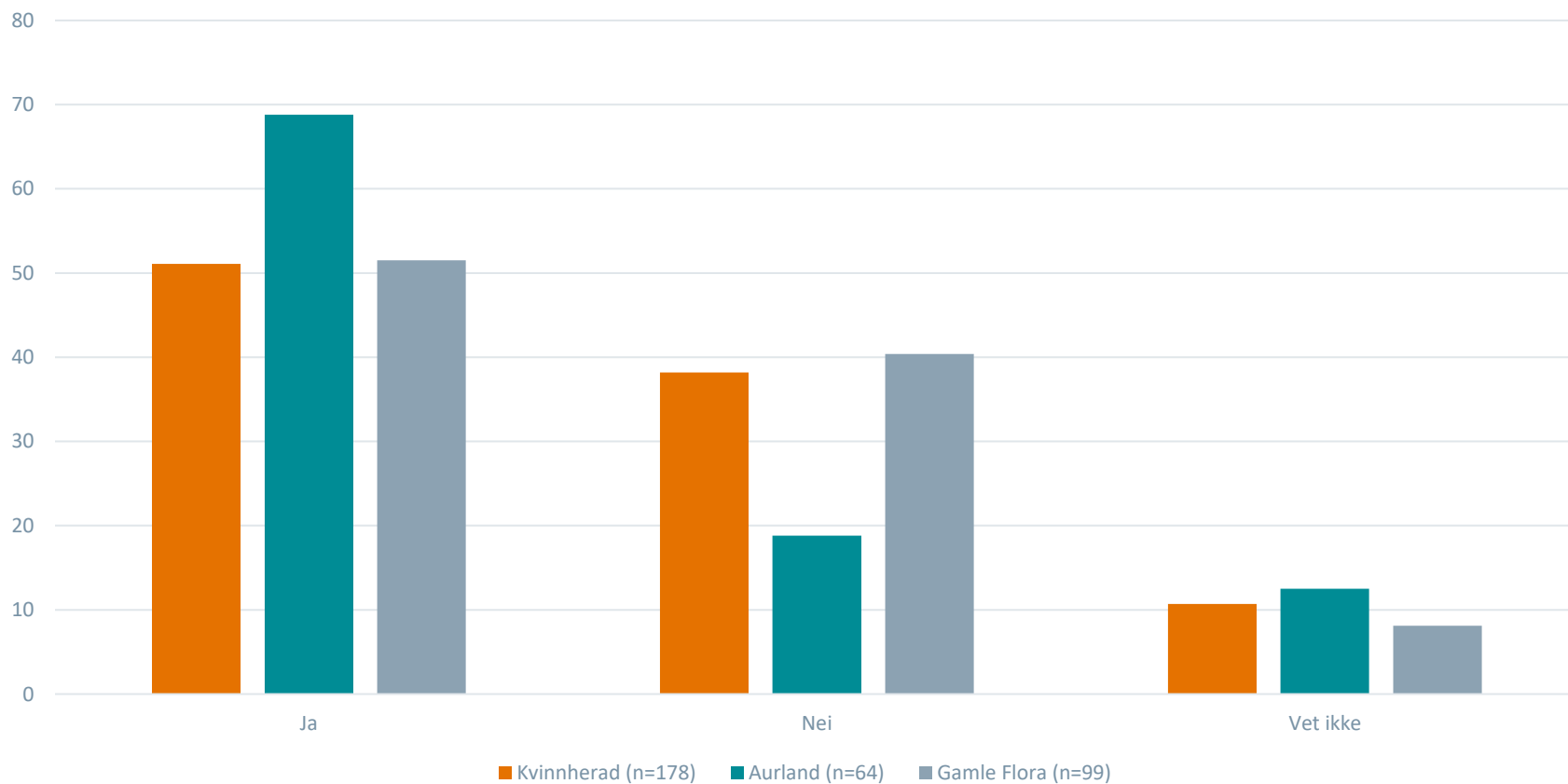

Oppfatning av kvotefri jakt på kalv

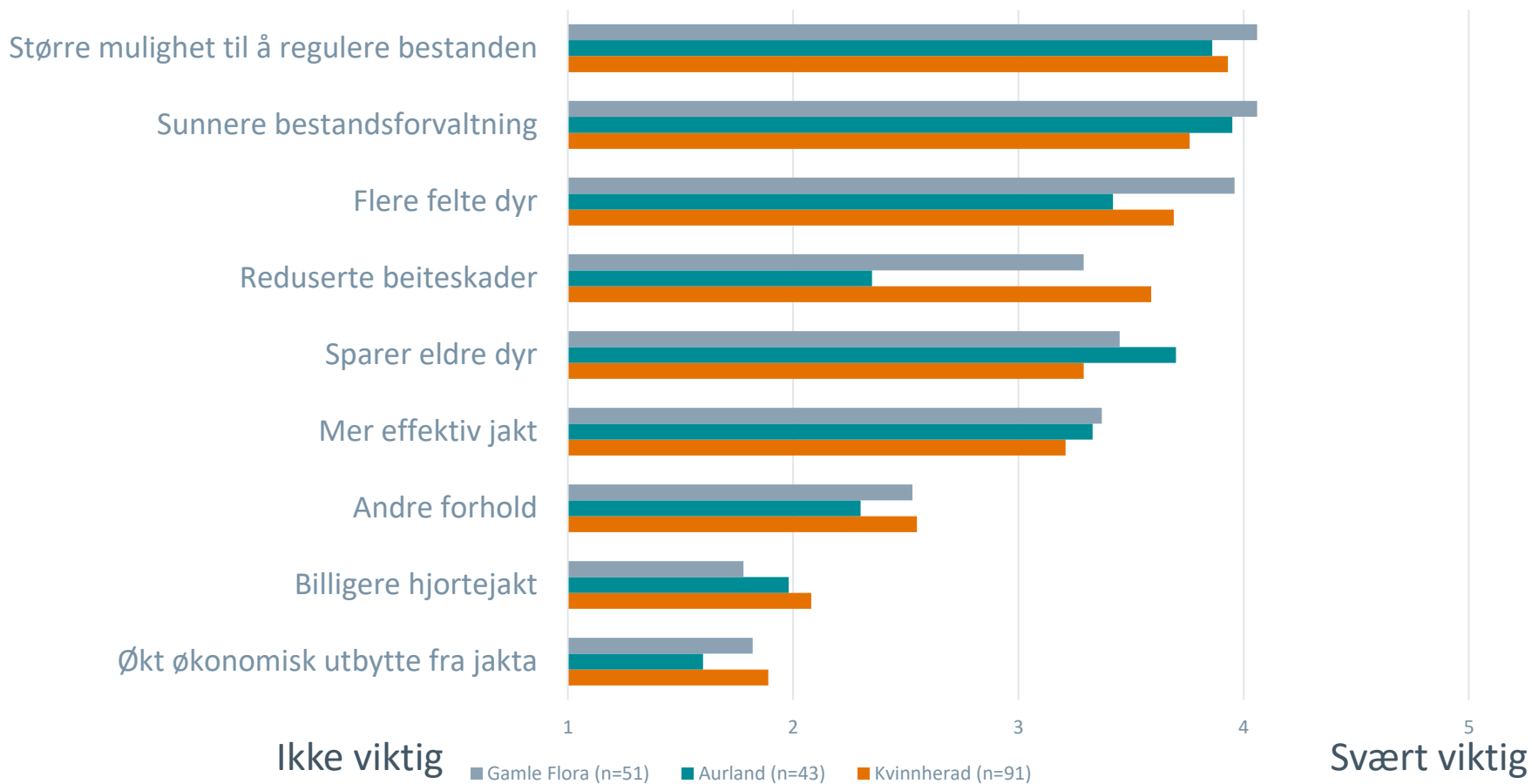
Fri kalvefelling som forvaltningstiltak

Tenker du at fri kalvefelling kan være et godt tiltak i hjorteforvaltninga innen ditt jaktvald?

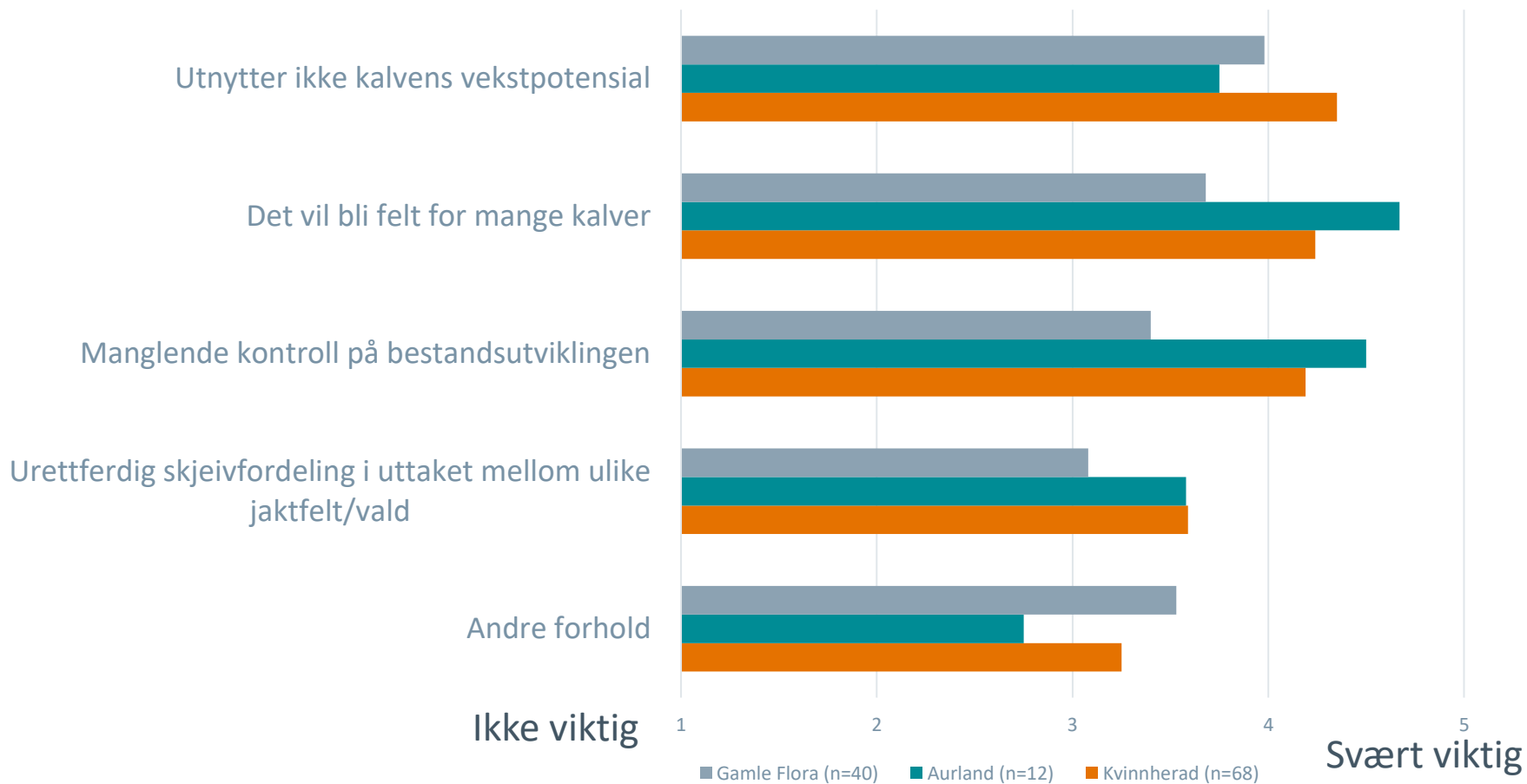

Positive sider ved kvotefri kalvefelling

Uheldige sider ved kvotefri kalvefelling

Foreløpige konklusjonar

- Fremdeles ein del prinsipielle motstandere mot kalveskyting
- Ingen dramatikk knyttet til større frislepp av kvotesystemet

Negative (35 %)

- Feller for mange kalver
- Manglende kontroll på bestandsutvikling
- Urettferdig fordeling
- Utnytter ikke kalvens vekstpotensial

Positive (55 %)

- Økt uttak
- Mer effektiv jakt
- Sunnere bestandsforvaltning

Oppsummering

- Kun 9% er i mot kalvefelling
- 22% brukte mer tid til jakt (73% nei)
- 48% oppga at det ble felt flere hjortekalver (44% nei)
- 55% synes fri kalveavskyting var et fornuftig forvaltningstiltak (35% nei ,og 10% vet ikke)
- Har trolig hatt positiv effekt i den forstand at 22% har lagt ned større jaktinnsats og at om lag halvparten oppgir at det er felt flere kalver.